

**LIETUVOS RESPUBLIKOS GAMTINIŲ DUJŲ ĮSTATYMO 3, 10 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR PAPILDYMO, 13, 16 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS
GALIOS IR ĮSTATYMO TREČIOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2010 m. gruodžio 14 d. Nr. XI-1220

Vilnius

(Žin., 2000, Nr. [89-2743](#); 2007, Nr. [43-1626](#); 2009, Nr. [10-358](#), Nr. [91-3913](#))

1 straipsnis. 3 straipsnio 3, 40 dalių pakeitimas ir straipsnio papildymas 44 dalimi

1. 3 straipsnio 3 dalyje išbraukti žodį „juridinis“, vietoj žodžio „bei“ įrašyti žodį „ar“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„3. **Dujų įmonė** – asmuo, kuris verčiasi bent viena iš šių veiklos rūšių: dujų gavybos, perdavimo, skirstymo, skystinimo, tiekimo ar laikymo ir yra atsakingas už susijusius su šių rūšių veikla komercinius, techninius ir (arba) eksploataavimo įpareigojimus.“

2. Pakeisti 3 straipsnio 40 dalį ir ją išdėstyti taip:

„40. **Vartotojas** – asmuo, perkantis dujas vartojimo tikslams.“

3. Papildyti 3 straipsnį 44 dalimi:

„44. Asmens sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (toliau – Energetikos įstatymas). Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Energetikos įstatyme ir kituose įstatymuose.“

2 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 10 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„10 straipsnis. Licencijos ir atestatai dujų sektoriuje

1. Asmenys, siekiantys verstis dujų perdavimo, skystinimo, laikymo, skirstymo sistemų operatorių ar dujų tiekimo veikla, privalo gauti atitinkamos veiklos licenciją.

2. Dujų sektoriuje licencijuojama ši veikla:

- 1) perdavimo;
- 2) skirstymo;
- 3) laikymo;
- 4) skystinimo;
- 5) tiekimo.

3. Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo ir tiekimo licencijavimo taisyklės (toliau – Licencijavimo taisyklės) tvirtina Vyriausybė. Dujų įmonių technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus ir jų įvertinimo tvarką nustato, licencijas išduoda, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina jų galiojimą, keičia, tikslina, išduoda licencijų dublikatus ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja Komisija. Komisija teikia informaciją Vyriausybei, savivaldybei, kurios teritorijoje dujų įmonė Komisijos prašo išduoti skirstymo licenciją, taip pat teikia informaciją Europos Komisijai apie atsisakymo išduoti licencijas priežastis.

4. Asmenims, siekiantiems gauti licenciją verstis dujų sektoriuje licencijuojama veikla, licencijos išduodamos vadovaujantis veiklos saugumo, patikimumo ir nediskriminavimo principais neterminuotam laikui.

5. Perdavimo, skirstymo, laikymo ar skystinimo veiklos licencijos konkurso būdu išduodamos tik vienam asmeniui tam tikroje toje licencijoje nurodytoje teritorijoje, kurioje tos licencijos turėtojas turi išskirtines veiklos vykdymo teises.

6. Dujų perdavimo ar skirstymo licencija išduodama teritorijoje, apibrėžtoje pagal Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymą. Perdavimo

licencijoje mažiausia teritorija yra apskritis, o skirstymo licencijoje – savivaldybė. Išduotose perdavimo, skirstymo licencijose nurodytų teritorijų ribas išimtiniais atvejais dujų įmonės prašymu gali pakeisti Komisija, suderinusi jas su atitinkamomis dujų įmonėmis.

7. Licencijos išduodamos asmenims, turintiems pakankamus technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus, leidžiančius tinkamai laikytis dujų sektoriaus licencijuojamos veiklos sąlygų.

8. Perdavimo, skirstymo, laikymo ar skystinimo veiklos licencijos išduodamos Lietuvos Respublikoje įsteigtam juridiniam asmeniui arba kitos valstybės narės juridinio asmens ar kitos organizacijos padaliniui, įsteigtam Lietuvos Respublikoje. Šis reikalavimas netaikomas tik asmenims, siekiantiems gauti licenciją verstis tiekimo veikla.

9. Dujų įmonės, kurios verčiasi licencijuojama veikla, privalo turėti ne mažesnę kaip vieno milijono litų įstatinį kapitalą arba pateikti finansų įstaigos garantiją arba laidavimą, arba draudimo sutartį, kuriuose nurodyta suma turi būti ne mažesnė kaip vienas milijonas litų. Šis reikalavimas netaikomas tik dujų skirstymo vietinėse bendrojo naudojimo sistemose veiklai.

10. Asmenys, eksploatuojantys dujų perdavimo, skirstymo tinklus, dujų laikymo įrenginius ar SGD sistemas, privalo turėti Energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotą atitinkamą atestatą eksploatuoti dujų įrenginius.

11. Perdavimo licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 7–10 dalyse nustatytus reikalavimus ir nuosavybės teise turinčiam ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam pagal teisės aktų reikalavimus įrengtą gamtinių dujų perdavimo sistemą. Gamtinių dujų perdavimo sistema turi būti sujungta su veikiančia gamtinių dujų perdavimo sistema arba su gamtinių dujų saugykla, arba su SGD sistema.

12. Skirstymo licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 7–10 dalyse nustatytus reikalavimus ir nuosavybės teise turinčiam ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam pagal teisės aktų reikalavimus įrengtą gamtinių dujų skirstymo sistemą. Gamtinių dujų skirstymo sistema turi būti sujungta su veikiančia gamtinių dujų perdavimo arba su skirstymo sistema, leidžiančia užtikrinti gamtinių dujų pristatymą vartotojams.

13. Laikymo licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 7–10 dalyse nustatytus reikalavimus ir nuosavybės teise turinčiam ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam pagal teisės aktų reikalavimus įrengtą gamtinių dujų saugyklą, kurios įrenginiai sujungti su veikiančia gamtinių dujų perdavimo sistema.

14. Skystinimo licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 7–10 dalyse nustatytus reikalavimus ir nuosavybės teise turinčiam ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam pagal teisės aktų reikalavimus įrengtą SGD sistemą, kuri yra sujungta su veikiančia gamtinių dujų perdavimo sistema.

15. Tiekimo licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 7 ir 9 dalyse nustatytus reikalavimus.

16. Transportuoti dujas gamtinių dujų perdavimo sistemoje Komisijos sprendimu paskiriamas vienas perdavimo sistemos operatorius. Perdavimo sistemos operatorius yra atsakingas už perdavimo sistemos darbo stabilumą ir patikimumą, balansavimo funkcijos atlikimą, sistemos eksploatavimą, priežiūrą, valdymą ir plėtrą, atsižvelgiant į perdavimo sistemos naudotojų poreikius Lietuvos Respublikos teritorijoje.

17. Dujų įmonės, kurios verčiasi šio straipsnio 2 dalyje nurodytomis licencijuojamos veiklos rūšimis, neturi teisės įgalioti kitų dujų įmonių verstis licencijoje nurodyta veikla arba perduoti joms šią teisę pagal sutartį ir privalo laikytis šių licencijuojamos veiklos sąlygų:

1) efektyviai ir ekonomiškai vykdyti licencijuojamą veiklą, užtikrinti dujų tiekimo patikimumą, reguliarumą, kokybę, vartotojų apsaugą ir aplinkos apsaugą, nediskriminuoti vartotojų, kitų dujų įmonių ir sistemų naudotojų, laikytis sąžiningos konkurencijos, veiklos viešumo ir informavimo principų;

2) metams pasibaigus, atlikti nepriklausomą licencijuojamos veiklos sąnaudų auditą ir apie rezultatus informuoti Komisiją;

3) Licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka teikti Komisijai ir Energetikos ministerijai

informaciją, reikalingą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytoms pareigoms atlikti;

4) teikti viešuosius įpareigojimus atitinkančias paslaugas;

5) užtikrinti vienodas ir nediskriminacines sąlygas visiems gamtinių dujų vartotojams ir sistemų naudotojams;

6) informuoti ir konsultuoti vartotojus teisės aktų nustatyta tvarka;

7) užtikrinti, kad būtų laikomasi kitų šiame ir kituose įstatymuose, taip pat teisės aktuose nustatytų pareigų ir reikalavimų.

18. Perdavimo ir (ar) skirstymo licencijos turėtojas, be šio straipsnio 17 dalyje nustatytų reikalavimų, privalo:

1) eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti perdavimo ir (ar) skirstymo sistemas taip, kad jos veiktų saugiai, patikimai ir efektyviai, kad būtų užtikrinta aplinkos apsauga ir garantuotos ilgalaikės galimybės tenkinti pagrįstus dujų transportavimo poreikius;

2) užtikrinti perdavimo ar skirstymo sutartyse nustatyto dujų kiekio ir kokybės perdavimą ir (ar) skirstymą;

3) nediskriminuoti sistemų naudotojų, ypač su operatoriumi susijusių įmonių naudai;

4) teikti bet kuriam kitam sistemos operatoriui, sistemos naudotojui, vartotojui informaciją, kuri būtina norint saugiai ir efektyviai naudotis sistema, taip pat jungtine sistema;

5) suderinęs su Komisija, patvirtinti Gamtinių dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemų balansavimo taisykles. Šiose taisyklėse nustatytos sistemų balansavimo sąlygos turi būti objektyvios, skaidrios ir nediskriminacinės. Gamtinių dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sistemų balansavimo taisyklių reikalavimai privalomi vartotojams ir sistemos naudotojams, išskyrus buitinius vartotojus. Šios taisyklės skelbiamos viešai;

6) teisės aktų nustatyta tvarka prijungti kitų įmonių ar vartotojų sistemas, esančias licencijos turėtojo teritorijoje, prie perdavimo ar skirstymo sistemų;

7) įrengti ir eksploatuoti dujų apskaitos sistemas;

8) užtikrinti saugų, efektyvų ir aplinką tausojantį dujų skirstymą iki patiektų dujų apskaitos prietaiso vietos. Vadovaudamasis šiais principais, skirstymo licencijos turėtojas teisės aktų nustatyta tvarka užtikrina daugiabučių namų bendrojo naudojimo gamtinių dujų sistemų techninę priežiūrą;

9) pagal sutartis tarp dujų skirstymo sistemos operatoriaus ir vietinės bendrojo naudojimo sistemos savininko (jų pageidavimu) vykdyti skirstymo sistemos operatoriaus funkciją vietinėse bendrojo naudojimo sistemose, kurios prijungtos prie skirstymo sistemos;

10) bendradarbiauti su kitais sistemų operatoriais ir dujų įmonėmis;

11) sudaryti sutartis su tiekimo įmonėmis, tiekiančiomis dujas buitiniams vartotojams, dėl dujų perdavimo ir skirstymo paslaugų teikimo;

12) kiekvienais metais teikti Komisijai apibendrintą informaciją apie sudarytas dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sutartis, o Komisijai pareikalavus – pateikti patvirtintas sudarytų dujų perdavimo ir (ar) skirstymo sutarčių kopijas;

13) kiekvienais metais rengti metines veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitas ir pateikti jas Komisijai bei Energetikos ministerijai. Sistemų operatorių metinių veiklos ir saugumo užtikrinimo ataskaitų turinį nustato Energetikos ministerija.

19. Laikymo licencijos turėtojas, be šio straipsnio 17 dalyje nustatytų reikalavimų, privalo:

1) eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti gamtinių dujų saugyklą taip, kad ji veiktų saugiai, patikimai ir efektyviai, kad būtų užtikrinta aplinkos apsauga ir užtikrintas laikymo sutartyje nustatyto dujų kiekio ir kokybės dujų laikymas saugykloje, įskaitant jų perdavimą į perdavimo sistemą ar priėmimą iš perdavimo sistemos;

2) įrengti ir eksploatuoti dujų apskaitos sistemas, tvarkyti saugomų dujų kiekių apskaitą;

3) nediskriminuoti sistemos naudotojų, ypač su laikymo sistemos operatoriumi susijusių įmonių naudai;

4) bendradarbiauti su kitais sistemų operatoriais ir dujų įmonėmis;

5) teikti bet kuriam kitam sistemos operatoriui ar sistemos naudotojui informaciją, kuri